

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszajáró
 vagy megöröklésre nem vállalkozik.

Előfizetők és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Az új magyar kölcsön.

(K. Ö.) Lukács pénzügyminiszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy az államvasut teljesítőképességének biztosítására 600—1000 millió korona kölcsönt fog felvenni és azt a vasutakba fekteti.

A vasut teljesítőképességének fejlesztése ellen nem szólhatunk. Ez szükséges dolog. Feltéve természetesen, hogy a befektetett összeg kamatait a vasut jövedelmének többletéből fogjuk megfizetni. Minden befektetés, amennyiben szükségesnek és hasznosnak bizonyul, önmagát fizeti ki. És feltéve továbbá, hogy a vasuti adminisztráció reformjával nem maradunk adósak. Mert ha ezzel nem sietünk, akkor minden befektetés csak az állam terhét szaporítja. Jobb adminisztráció mellett a vasut jövedelme most is nagyobb lenne.

A második kérdés, honnan fogja Lukács ezt a nagy összeget beszerezni? Természetes, hogy járadék kibocsátás útján. Ki fogja azonban ezt a horribilis összeget képviselő járadékot átvenni? Igaz, hogy Lukács is azon pénzügyminiszterek közé tartozik, akik semmiféle pénzügyi operációt Rothschildék nélkül el sem képzelnek. Azért kellett ismét az egyetértést a két állam pénzügyi vezetősége és a Rothschild-csoport között helyre állítani, mely tudvalevően akkor bomlott meg, mikor Ausztria a kétesztendő előtti kölcsön kibocsátásánál a Rothschild-csoportot mellőzte és a postatakarépképzőtetette meg az állam bankárjává.

A Rothschild-csoport tehát minden esetre be lesz vonva e kölcsönbe. De hát ilyen nagy összeg beszerzésénél ez nem elég. Itt feltétlenül rá vagyunk szorulva a nemzetközi pénzpiacra. Azonban Európa pénzes nagybácsija, Franciaország, haragszik engedetlen gyermekeire, különösen mi reánk és már ki is jelentette, még mielőtt erre megkértük volna, hogy nem ad nekünk egy fillért sem, mert mi Németország szövetségesei vagyunk, holott az neki ellensége. És különösen most haragszik Németországra, mert a marokkói kérdésben nem elég udvarias vele szemben.

Sokan erre azt mondják, mi köze a politikának az üzlethez? Üzlet üzlet. És lehetek én valakivel rossz politikai viszonyban, gazdaságilag azért élénk összeköttetésben lehetek vele.

Lehet az is, hogy Franciaország a politikára való hivatkozással tulajdonképpen gazdasági okokat rejteget. Oroszország neki szövetségese. Ennek pedig még az idén nagy kölcsönre lesz szüksége. Mások úgy gondolják, hogy Franciaország felvevőképessége elérte azt a határt, mely arra kényszeríti, hogy a bankári szerepet egy-két esztendeig másnak adja át.

Akár hogy is áll a dolog Franciaország visszautasítását nem kell tragikusan venni. Először azért, mert éppen Magyarországnak sikerült a francia pénzpiac mellőzésével 1910-ben 250 millió járadékot elhelyezni. A német piac szívesen állt rendelkezésünkre. Másodszor azért, mert mindig azoknak van igazuk, akik azt mondják, hogy az üzlet üzlet. Itt is úgy lesz. Mert pénz, ha kellett, még mindig volt. Legfeljebb csak azt kellett tennünk, hogy drágábban fizettük meg. A jeremiádoknak mindig ez a céljuk.

Azután minden rossz dolognak jó oldala is szokott lenni. Itt is úgy van. Az államkölcsönök kibocsátásának megnehezítése takarékosra fogja inteni államférfiainkat és arra, hogy jó gazdasági politikával gazdasági forrásainkat erősítsük és gyarapítsuk. Ha ebbe az irányba átsapunk, akkor Franciaországnak még hálásak is lehetünk mostani magatartásáért.

Hazai Bécsben. Hazai Samu honvédelmi miniszter Kunhegyi Ferenc kíséretében Bécsbe utazik. A miniszter reszortügyeket fog elintézni osztrák kollegáival. A lapoknak az a híre, hogy a miniszter utazása a véderéform megvalósításával van összefüggésben, nem felel meg a valóságnak. Hazai Samu honvédelmi miniszter bécsi útja azért van, hogy a közös hadügyminiszteriumban az ujoncozás elhalasztása miatt szükségessé váló adminisztratív intézkedésekről tárgyaljon.

Az appropriációs javaslat. A Házban holnap kezdik tárgyalni az appropriációs javaslatot. A tárgyaláson a Kossuth párt nevében gr. Apponyi Albert fog felszólalni, melyre a kormány nevében Lukács László válaszol. A Kossuth-párt értekezletének megállapodása alapján Apponyi a politikai helyzettel fog foglalkozni és elfogja terjeszteni a függetlenségi párt álláspontját a véderő és a választójog dolgában.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, január 17.

Elnök Návay Lajos.

Elnök jelenti, hogy a király szentesítette az 1912. év első hónapjára megszavazott egy havi indemnitást. Jelenti továbbá, hogy a főrendiház szintén elfogadta a Szerbiával és Bulgáriával megkötött consuli egyezményről szóló törvényjavaslatot. Bemutatja Szatmárvármegye és Székesfehérvár átiratát a drágaság megszüntetése illetve a sajtószabadság megvédése tárgyában. Jelenti továbbá, hogy a pénzügyminiszter Papp Elek államtitkárt biztatta meg a napirenden levő javaslatoknál felmerülő esetleges felvilágosítások megadásával. Ezután rátért a Ház az egyes *pénzforgalmi eszközök* valamint az *érme és pénzügyrendszerre* vonatkozó javaslatok tárgyalására.

Gróf Vickenburg Márk előadó rövid beszédben elfogadásra ajánlja a pénzügyi bizottság megbízásából mind a két javaslatot.

Lovászy Márton kijelenti, hogy ha a pénzforgalom szaporítását úgy eszközölné a kormány, hogy az a mostani pénzügyi helyzetet teljesen kielégítené sem ő, sem pártja nem tagadná meg a javaslatokhoz való hozzájárulást. Azzal mindenki tisztában van, hogy az érme és pénz szaporítására föltétlenül szükség van, csak azt nem tudja megérteni, miért csak a két koronások forgalombahozataláról van szó a javaslatban, miért nem intézkedik a javaslat 5 filléres pénzek veretéséről is, amikor a kötelező korona és fillér számítás dacára még is igen sokan forint és krajcárokban beszélnek, s amikor éppen ennek a pénznek a behozatala teszi lehetővé azt, hogy a köznépek megszokná a fillérekben való számítását. Foglalkozik még az osztrák magyar bank kérdésével s a bank működését irreálisnak tartja. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Lukács László pénzügyminiszter adatkalkal igyekszik eloszlatni Lovászy aggodalmait s kijelenti, hogy ezidőszereint a két koronások veretésére van szükség, bár foglalkozott azzal a gondolattal, hogy fél koronásokat és 5 filléreseket is fog veretni, ettől a tervétől azonban éppen a pénzügyi körök kérésére egyelőre elállott. Védi az osztrák magyar bankot Lovászy támadásával szemben s kijelenti, hogy a bank igenis reális alapokon nyugszik és működik. Kéri a javaslat elfogadását. (Eljenzés a jobb oldalon.)

A javaslatokat ezután általánosságban és részleteiben is megszavazták.

Ezután a mezőgazdasági ügyeknek a törvényhatóságoknál való intézéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására tért át a Ház.

Pirkner János előadó kijelenti, hogy a javaslat sok hiányt pótol a mezőgazdaság terén s nevezetesen ujtás benne az, hogy a vármegyék-nél az alispán lesz mindenkor a gazdasági ügyek előadója, ami nagy mértékben elfogja mozdítani, hogy Magyarország gazdasági fejlőd-

Weiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyváradai temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz. a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTKÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu pártfogását és támogatását új otthonában is kéri kiváló tisztelettel **Weiszlovits Lajos**.

dése a helyes irányba terelődjen. Kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés jobbról.)

Bosnyák Géza az ellenzék nevében elfogadja a javaslatot, csupán attól fél, hogy az alispán a gazdasági előadói megbízás nagyon elfogja vonni rendes hatáskörétől.

Serényi Béla gróf a gazdasági előadói és felügyelői állást nagyon fontosnak tartja és éppen ezért intézkedett javaslatában úgy, hogy a vármegyénél a gazdasági előadó mindenkor alispán legyen. A felvetett észrevételekre tett megnyugtató kijelentései után kérte a javaslat elfogadását. (Helyeslés.)

A javaslatot általánosságban és részleteiben is egyhangúlag elfogadták.

Ezután a

Montenegróval kötött kereskedelmi és hajózási szerződés

tárgyalására tért át a Ház.

Papp Géza előadó rövid megokolás után kéri a javaslat elfogadását. (Helyeslés a jobboldalon.)

Darányi Ignác magáévá teszi az előadó fejtegetéseit. Ausztria nem tud belenyugodni abba, hogy Magyarország előnyös gazdasági szerződést kötött egyes államokkal s szereit azokat mindenféle eszközzel meg nem történte tenni. Kijelelti, hogy a kormánynak kötelessége a kívülről jövő támadásokat visszaverni, s ez esetben számíthat nemcsak az egész gazdasági társadalomra, hanem az ország polgárai támogatására is.

Darányi Ignác kifogásolja, hogy a tárgyalás alatt lévő szerződés értelmében eleven állatokat is be lehet hozni. Ez által Németország előtt nagyban fogjuk rontani gazdasági tekintélyünket.

Paizs Gyula a Kossuth párt nevében szól fel, majd Szarvcsányi György a néppárt nevében tiltakozik a javaslat ellen.

Serényi Béla válaszul a vita során elhangzott kifogásokra. Darányinak kijelelti, hogy Montenegróval kötendő titkos pót szerződésben egyáltalán nincs szó a behozatalnak oly módon való kutatásáról, mint kívánják. Az önálló vámterület ügye 1915-ben tárgyalás alá kerül akkora első érdeke az országnak önállósítani gazdasági érdekeit. Végül kéri a javaslat elfogadását.

A Ház többsége a javaslatot elfogadja s átternek az interpellációkra.

Nadányi Gyula hosszú indokolás után kérdi a minisztert, hogy van-e tudomása róla, hogy a Bihar megyei Népművelési Egyesület Közlönyének cikkeit a választmány cenzura alá akarja venni, mely a társaság jogos érdekeinek megvédése ellen való küzdelem megakadályozását jeleníti.

Lengyel Zoltán a vasutasoknak adandó drágasági pótlék tárgyában interpellálja a kereskedelmi minisztert, akit egyidejűleg a vasutasok helyzetének javítására is kér.

Az interpellációkat kiadták.

Az ülés 2 órakor ért véget.

A közlekedési bizottság ülése. A közlekedési bizottság ma ülést tartott, melyen a kereskedelmi miniszter és az államtitkár is megjelent. Az ülésen Beöthy László első ízben szerepelt a bizottságban. A bizottság több töltyő ügyet intéztek el.

Legujabb béli cipők
valódi orosz és amerikai
kalucsnik
legolcsóbban
REICHARD-áruháza
cégnél Rákóczi-ut kaphatók.
Telefon szám 207.

Tűz a Kereskedelmi Csarnokban.

Beégett a folyosó menyezete.

Tűzveszedelem fenyegette tegnap éjjel Nagyvárad város egyik nagy középületét. A véletlennek s egy katonai éberségének köszönhető, hogy a Kereskedelmi Csarnok monumentális épülete ma nem hever romokban.

A zenekedvelők legutóbbi hangversenye alkalmával nagy visszatevészt szült, hogy a hangverseny helyisége, a Csarnok nagyterme nem volt kellőleg befűtve s a hangversenyt a közönség, egészségének veszélyeztetése mellett, csak téli felöltőkben hallgathatta végig.

Ez a körülmény indította arra a Csarnok vezetőségét, hogy a nagyteremben próbafűtést eszközöltesen s tekintettel a tegnapi megtartott református tea-estélyre, már kedden megkezdték a terem fűtését, egyben pedig a terem Nagypiac tére néző óriási ablakait befalazták.

Az erős fűtésnek, úgy látszott, meg lesz az eredménye, azonban annak majdnem áldozatul esett az egész épület.

Még egy évvel ezelőtt egy hatalmas, nagy kéményt építtetett a Csarnok a nagyterem fűtése céljából. Az ehhez szolgáló kémencét fűtötték erősen ez alkalommal, sőt arra készültek, hogy a próbafűtést ma csütörtökön nyilvánosan is bemutatják.

A nagyterem maga és a folyosó is összeköttetésben van az épület keleti részén levő tiszti kaszinóval.

Ejféli után az élet elcsendesedett az egész házban; a kávéházból is elszállingóztak teljesen a vendégek.

A tisztikaszinóba szolgálattételre beosztott katonák közül **Muzslay Gusztáv**, 101. ezredbeli káplár állandóan a katonai étkezde helyiségében alszik. Ez volt a szerencse, mert másként az épület valószínűleg teljesen leégett volna.

Muzslay Gusztáv ugyanis hajnali 4 óra tájon felébredt s hogy szomját oltsa, kiment a folyosóra a vízcsaphoz vizért. Amint a folyosóra kilépett, rémülve látta, hogy a fölépcső mellett a folyosó lángokban áll. Dacára ijedelmének, nem vesztette el lélekjelenlétét, hanem a tiszti kaszinó telefonjához rohant s előbb a tűzoltókat értesítette, majd a várba telefonált.

Pár perc múlva megérkeztek a tűzoltók, **Gräczner Lajos** parancsnok vezetése alatt. Ekkor már a folyosó menyezetének egy része beomlott s az egész folyosón lángtenger pusztított.

Gyorsan hozzáláttak az oltáshoz s egy órai nehéz munkával sikerült a tüzet elfojtani. Szerencsére még nem kapott bele a tűz az épület tetőzetébe, csak mintegy 16-20 négyszögletes területen égett el a folyosó menyezete. Megnehezítette nagyon a tűzoltók munkáját a nagy hideg, továbbá, hogy csak flambók mellett dolgozhattak, mivel a villamos vezetéket a nagyobb szerencsétlenségek elkerülése végett el kellett zárni, a gázóra és vezetékek pedig be volt fagyva.

A rendőrség részéről **Kemény Ignác** tb. alk. pítány vezetése alatt intézkedett a rendőrség.

A bajt az okozta, hogy az alig egy évvel ezelőtt épített nagy kéménynél nem voltak elég elővigyázók s egy hatalmas gerendát beépítettek a kéménybe. Rendes körülményeknél a tűz nem ért el a gerendához, de a mostani erős fűtésnél a száraz fa tüzet fogott s innét terjedt tovább a folyosó menyezetébe.

Könnyelműség volt ez az építésnél, de éppen oly könnyelműség volt, hogy azóta nem vizsgálták meg a kéményt, pedig minden fűtésnél panaszkodtak, hogy a padlást elönti a füst, mert a gerendától el volt dugulva.

A folyosó menyezetét, ahol leégett, ideiglenesen bedesztkázták, hogy a folyosót a padlásról beömlő hidegtől megvédjék.

A Zsilinszky fiukat felmentették.

— Harmadik nap. —

Pont 9 órakor kezdődött a tegnapi 3. napi tárgyalás. Dr. Sternschuss János ezredorvos az első tanu, aki beszélt Achimmal, mikor már a kórházba vitték. Kérte Achim, mint régi ismerősét, hogy vizsgálja meg. E szavakkal kezdte:

— Nézze, nézze, uri gyilkosok lelőttek, mint egy kutyát!

Mikor megvizsgálta, látta, hogy Achim nagyon gyenge, injekciókat adott s ígérte, hogy másnap ismét meglátogatja. El is ment hozzá ismét a kórházba, ekkor a beteg már erősebb volt s mert nem esett nehezére a beszéd, elmondta, mint érte a baj.

— Két urat — beszélte — jelentettek be s mert éppen öltözködtem, kiűztem, hogy várjanak s olvassanak addig újságot. De már a következő percben bejöttek, a »gyilkosok« egyike fejénlőtt, a másik belém lőtt. Kiakartam meenni s amint megbotlottam, újra ért egy lövés.

A katonaozrost megeskették, aztán dr. Osváth János volt csabai polgári iskolai tanárt hallgatták ki.

A tanu előadja azt a találkozást Achim házában, amelyet »anukitanítás« céljából rendeztek volna. Ott volt a két Viczián és mások s csak arról beszéltek, mint érthették Achim Andrászt a sérülések. Neki, a tanunak az volt a nézete, hogy az ütés Achimot hátulról érte.

Osváthot esküre bocsátották s ezután dr. Fényes Samu, Achimné ügyvédje ismét szóba hozta a sokat emlegetett kitanítás dolgát. A gyanúsítás célja csak az volt, hogy az ő ügyvédi reputációjának ártsanak.

— Megtámadtam — ugymond — nyíltan a gyulai királyi ügyész, az ottani főszolgabíró is támadtam, de kijelentettem, hogy vállalom a felelősséget. Es most már okiratokkal bizonyíthatom, hogy a hatóságok az én eljárásomban kifogásolni valót nem találtak.

Dr. Kenedi Géza védő, mint már többször, újra kijelelti, hogy kollégáját soha nem gyanúsította. De e pör a politika körül játszik s ilyenkor jó sok mindent megvizsgálni, keresni, miért vannak a tanuk így vagy úgy.

Jótormán kimerült a bizonyítás anyaga és dr. Kenedi védő különféle okirat, közülük a fegyverszakértők véleményének a felolvasását kérte s ehhez védőtársa is csatlakozott.

A bíróság visszavonult és kis idő múlva Baloghyné elnök a következő határozatot hirdette ki:

— A védelemnek azt a kérését, hogy az Achim előéletére vonatkozó iratok felolvasásának, a törvényszék elutasítja. Azért döntött így a bíróság, mert a most tárgyalt bűncselekmény és Achim előlete közt nincs semmiféle tárgyi összefüggés.

A fegyverszakértői véleménynek is csak a lényegét ismertetik. Most az orvosszakértőkre került volna a sor, de mert nem voltak jelen, a tárgyalást fél órára felfüggesztették.

Tegnap meghaligatták már az egyik szakértőt, Ajtay professzort, ma pedig dr. Mianich

Károly törvényszéki orvos nyilatkozott, első sorban arról, hogy az Achimot ért lövések egy helyből történtek-e?

Dr Minnich: Nagy fontosságú a lövéseknel a bemeneti nyílások közelsége. Itt a nyílások közt alig egy arasz a távolság s arra vall, hogy a lövések gyorsan egymásután történtek s eszerint egy tartásból és egy helyből.

Szóba került ezután, hogy láthattak-e a tanúk füstöt a lövések után.

Hogy ez pontosan megállapítható legyen elrendelte a bíróság, hogy az esküdtszéki terem mellett levő nagyobb szobában, a bíróság és esküdtek előtt, két lövést tegyenek a bünyes pisztolyból. Valamennyien, a vádlottak is, bementek a szomszédos helyiségbe s ott kétszer rálőttek egy evégből előkészített homokzsákra.

A lövések gyorsan eldőrdültek, de füst utánuk nem támadt.

Rögtön visszatért a bíróság s az elnök konstatació az eredményt, helyesebben azt, hogy füstöt nem láttak.

Az ügyész kérdései.

Baloghy elnök felszólította most a közvádlót, hogy nyilatkozzék az esküdtekhez intézendő kérdésekről.

Dr Sélley főügyész helyettes jelenti, hogy két kérdést kíván az esküdtekhez intézni. A kérdések szövege egyforma, csak épp az egyikben Zsilinszky Gábor, a másikban ifj. Zsilinszky Endre vádlott neve áll. A közvádlói kérdések lényegükben így hangzanak:

Bűnös-e Zsilinszky Gábor abban, hogy 1911. május 13 án reggel 8—9 óra közt, dr Zsilinszky Eadrével együtt, Achim András házába mentek azzal az előre elhatározott szándékkal, hogy őt bántalmazni fogják és Achim testét szándékosan, de ölési szándék nélkül bántalmazva, két revolverlövessel a halálát okozták. Igen vagy nem?

Baloghy elnök: Most a védelmet kérem, terjessze elő a kérdéseit.

Dr Kenedi: Teljes szöveggel?

— Talán csak jelezni tessék.

Sélley főügyész: Óhajtanám a pontos szöveget ismerni, mert csak így tehetek majd arra észrevételeket.

Az elnök: Akkor ismét felfüggesztem az ülést, hogy a védő urak megszövegezzék a kérdéseiket.

Éjjel lesz ítélet.

A tárgyalás hátralevő részének a lefolyása, amint előrelátható, az lesz, hogy délutáni 2 óráig elkészül a bíróság is a kérdésekkel s aztán, hosszabb szünet után, a perbeszéd hangzanak el még a délután folyamán.

Az ítélet.

Este 9 órakor az esküdtek főnöke kihirdette a verdiktet, mely mind a két főkérdésre nem-mel felelt.

A közönség soraiban éljenzés támadt, mire az elnök kiírtatta a karzatot és azután kihirdette a felmentő ítéletet, a vádlottakat szabadlábra helyezte.

A két vádlott meghatóttan, mélyen meghajolt a bíróság és az esküdtek előtt, majd atyjukat ölelték meg. Mikor a közönség eltávozott, Achim Andrásné kétségbeesett sirással kiabálta:

— Uri gyilkosok! Uri gyilkosok! Szegény édes jó uram!

A Zsilinszky-fiúk még bentmaradtak a teremben, nem akartak a rájuk várakozó közönség előtt távozni, csak mikor a rendőrség szétoszlatta a közönséget, akkor távoztak el.

Kenyeret és tűzifát!

Kinszenvedés az időjárás miatt.

A nyolc-tíz nap óta uralkodó szibériai időjárás valóságos kinszenvedést zuditott a nyomorgó szegényekre. Megdöbbentő állapotok vannak száz és száz szegény családban, mert az éhséget némileg még csak tudják tűrni, s éhségüket némileg elviselhetővé teszi, ha naponta egy darabka száraz kenyérhez jutnak, de a kegyetlen hideg kinjait nem bírják elviselni.

Száz- és száz lakásnak nevezett nedves oduban a falakra fagy a vízcepp s a benne lakók rongyaikba burkolva, összebujva igyekeznek egymás melegétől enyhülést nyerni. Ojat is hallottunk, hogy az egész család egy vackon tölti az éjjelt, mert csak így menekülhetnek a megfagyástól.

A tűzifa fakeskedők pedig felhasználják a végtelen nyomort s emelik a faárakat.

Ha valaki igaz képet akar szerezni a végtelen nyomorról és szegénységről, alkalmasabb helyet nem talál, mintha szettekrint a városháza második emeletén, Kemény Ignác tb. rendőral kapitány szobája előtt. Napról-napra tömve van itt a folyosó rongyokba burkolt, elkényeszeredett, szánalmas kinézésű asszonyokkal, gyermekekkel, emberekkel, akik didergő tagjaikat rongyaikba takargatva, szederjes ajkakkal esdekelnek egy kis kenyérért, egy kis tűzifáért.

Kemény alkapitány meg is teszi, amit a városi tanács és az egyes jószívű emberek jóvoltából tehet, de bizony ez elég kevés. Amikor rendelkezésére bocsátanak egy-egy vagon fát kiosztásra, alig elég egy napra.

A télen már kiosztott 12 vagon fát és pár száz koronát kenyérre, de mi ez a nyomorgók óriási tömegéhez képest.

Baj az is, hogy a rendőral kapitány által kiutalt 2—3 métermázsza fát az illető kereskedő csak késedelmesen, napok múlva, sőt még később szállítja el az illetőhöz, pedig azt sem lehet mondani, hogy istennevében tesz eleget az illető kereskedő a megrendelésnek, mert elég jó árat kap érte.

Igy azután igen sokszor kárbavész az az igazán fáradhatlan buzgalom, amit Kemény Ignác kapitány kifejt a szegény, földhöz ragadt nép érdekében.

A városi tanácsnak, a társadalomnak pedig nagy kötelességei vannak, különösen a mostani itéletidőben. A tanácsnak most nem szabadna olyan közönyösen viselkednie, mert az abnormis időjárás rendkívüli intézkedéseket követel s a város törvényhatósága bizonyára vem kérné számon tőle azt, amit a mai viszonyok mellett a nyomor enyhítésére tenne.

A katonai beszállásolás megváltása. Nagyvárad város katonai győztálya intézkedett, hogy akik nem akarják magukat kitenni a katonai beszállásolás kellemetlenségeinek, ezen kötelezettségüket pénzbőlileg megválthassák. Az évi megváltási díj minden katonánál 5 korona. A megváltás február 15-ig a katonai győztálynál bejelentendő s az összeg a város házipénztáránál fizetendő be.

Lómészárszék Nagyváradon.

Tehát ma reggeltől kezdve a nagyváradai gebék hatósági asszisztencia mellett fognak végsőt rugni a tagló alatt. Amit eddig titokban ettünk, amit gyanus pillantásokkal szagoltunk a lánnyerünkön, azt most nyíltan, v. hogva, hozza elélnk a fehér kötényes, fekete frakkos pineér:

— Egy adag lószélet!

Persze, most ez a legaktuálisabb téma. A jégen ha elbukik egy pegyhűdt arcu, kivénhedt gallér, a csintalan kis csibék nevetve esapódnak szét. Es az egyik piros orru pisze, szemtelen hangon kiáltja a pályafelügyelő felé:

— Telefonálni kell Stolcz Henrikért!

Stolcz Henrik ugyanis a lómészárszék kizárólagos tulajdonosa.

Es végig a városon, végig a sikos utcákon mosolyra szalad az emberek ajka, mikor elesik egy egy bágyadt inu, bus fejű ló. Hogy most már gondoskodnak a földi maradványok tisztességes eltakarításáról a hatósági lómészárszékben.

Egyelőre csak egyben, de halad az idő, nagyobb lesz a drágaság és szaporodni fognak a lómészárszék.

Ettől a kissé szokatlan tárgytól nem tudsz szabadulni. Erről szellemeskedik a borbélylegényed és folyton azt hangoztatja, hogy ő kitűnően ért a marhavágáshoz. Erre te szigorúan ránézel és ő elröhögi magát:

— Krrmásson! Sok felszarvazott férjet vágtam már meg, he he he...

Es erről interjuvol meg a kávéházi kis fejletlen koru szivaros gyerek, erről a puhított lóhusról álmodoznak már évek óta a diák internátusok fukar kosztadói, ezt várják már nehezen a restaurációk boldog és durva modoru bérlői.

Csak egy vigasztaló van ebben az egész ujtásban. Az, hogy ma és tegnap és visszamenőleg 3—4 évre még mindig a bizonytalanság gyötört, mikor elem rakták a friss marhahúst.

— Hátha ez lóhus?... Es hosszú évek dresszirozása kellett ahhoz, hogy ma már a teljes nyugalom és meggyőződés tudatával mártogassam szószba a hamisítatlan lóhust. Most már legalább bizonyos a szegény ember, hogy azt esik. Ámbár, nem lehetetlen, hogy az olcsó lóhus ugy tönkreteszi a marhahúst, hogy két év múlva fordítva fogják hamisítani.

De mindegy. A jó öreg disznóhust maholnap bojkottálni fogjuk és lemosolyogjuk a szelid színű marhahúst. Az emberek új kereseti forráshoz jutnak és legközelebb nyilvános pályázatot fognak hirdetni az idült lovak hizlaldájának felállítására.

Addig is Szent-László apánk barna bronz szobra elmélázhat az idők szeszélyességén. Nevezetesen az ő páncélos lábai alatt lesz az első lómészárszék a kispiacon. S mig Stolcz mester boldogan fogja kimérni az első kilókat, tündövedve mondhatjuk:

— Hm. Satnyul a nemzet és mindjobban kezdi elhagyni nemzeti öszokásait. Ime, már nem nyereg alatt puhítják a lovak ropogós husát, hanem külön mesterre bizzák.

Futur.

Korcsolya cipők
női és bakfis leányok részére legnagyobb választékban kaphatók a

MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.
Szabott gyári egységárak.
Telefon 687. **Telefon 687.**

A Beöthy Odön-utcai rablók az esküdtbiróság előtt.

Elénk emlékezetében van még mindenkinek Nagyváradon az a vakmerő rablómerénylet, mely a múlt év szeptemberében a Beöthy Odön-utcán történt. Egy négy tagú rablóbanda éjnek idején behatolt Grünstein Sámuel fakereskedő lakására. Revolvert szegeztek az álmukból felriadt házbéliek elé és kényszerítették őket az összes pénzek kiadására. A megremült házbéliek nem mertek védekezni és így a rablók közel 8000 korona készpénzt vittek el, azután pedig elmenekültek.

A rendőrségnek csak később tudtak jelentést tenni, úgy, hogy mire a rendőrök a vakmerő rablók kézrekerítésére indultak, a gonosztevőknek nyoma sem volt.

A tettesek közül hármat, *Mihalovszky Dezsőt*, *Bubuj Pált* és *Nagy Pált* azután Margitán fogta el a csendőrség, míg cinkostársukat, *Fekete Jánost* Budapesten kerítették kézre a detektívek.

A szenzációs bűnügy tárgyalását kezdte meg a nagyvárad esküdtbiróság *Korn Lajos* elnöke alatt. A vádat *Stancics Árpád* dr. kir. ügyész képviseli, a védelmet dr. *Thury László*, dr. *Szekely Adolf*, dr. *Sor Dezső* és dr. *Tóth Ferenc* ügyvédek látják el. A kirabolt család képviselője dr. *Medvigy Gábor*.

A délelőtti tárgyalás a vádlottak kihallgatásával telt el.

Mihalovszky Dezső előadja, hogy a Két galamb korcsmában tervezték a rablást. Grünstein házába ötletszerűen mentek be, mert nyitva volt a kapu. Elmondja az eset ismeretes részleteit.

Fekete János azt állítja, hogy *Mihalovszky* volt az értelmi szerző, ő ajánlotta, hogy Grünstein házába törjenek be, mert nála sok pénz foglaltatni. A két vádlottat szembesítik egymással. *Mihalovszky* tagadja, hogy ő lett volna az értelmi szerző.

A harmadrendű vádlott, *Bubuj Pál* nem ismeri el bűnösségét. Azt mondja, hogy részeg volt és a többiek nem engedték, hogy hazamenjen, hanem vitték tovább magukkal. Bent a házban nem csinált semmit, csak a pisztolyt tartotta. A rablás után megosztottak, ő körülbelül 280 koronát kapott, azután Margitára mentek, ahol pár nap múlva a csendőrök elfogták őt és két társát. Szembesítéskor is megmarad állítása mellett.

A negyedik vádlott, *Nagy Pál* azzal védekezik, hogy ittas volt és nem emlékszik semmire.

Délután folytatták a tárgyalást és áttértek a tanúk kihallgatására. Kihallgatták a kiraboltakat, akik szemtanúi voltak a rablásnak és akik teljes részletességgel adták elő a rémes éjszaka történetét.

A tárgyalást holnap folytatják.

UJDONSÁGOK.

* **Aehrenthal nagybeteg** Berlinbe érkezett bécsi jelentések szerint gróf Aehrenthal külügyminiszter azért szakította félbe semmeringi tartózkodását, mert állapota súlyosra fordult. A külügyminiszter már a tavalyi delegációk alkalmával is csak nagy erőfeszítéssel vehetett részt a tárgyalásokon, azóta pedig állapota folyton rosszabbodott. Néhány nap óta régi fülbaja és neuraszténias idegbaja annyira erős lett rajta, hogy gondos orvosi kezelés végett visszatért Bécsbe.

* **Eljegyzés.** *Lamprecht Ernát*, az Immaculata zárda zenetanítóját eljegyezte *Schuster Ferenc* Bécsből.

* **Súlyos beteg lelkész.** Mint értesülünk, *Ditz Mihály* a nagyváradai gör. kath. ruthén egyház lelkésze, súlyos beteg. Ez előtt két héttel meghült, ennek dacára a karácsonyi szerentásokat végzte. Előbb influenzává, majd tüdőgyulladásá fejlődött betegsége.

* **Fűtik a premontraiak templomát.** A külföld nagyobb városaiban régóta szokás már az, hogy télen a templomokat fűtik. Ezzel nemcsak egészségi szempontból tesznek szolgálatot a közönségnek, hanem gyengébb szervezetűek részére nagyon megkönnyítik a templom látogatását. Ez a gondolat vezette *Semetka L. Odön* főgimnáziumi igazgatót, mikor módját ejtette annak, hogy a nagyváradai katolikus közönségnek is fűtött templom álljon rendelkezésére. A premontrai rend templomában a gimnázium új igazgatója bevezette a fűtést és a mai naptól kezdve a premontrai rend templomában egész télen át állandó fűtéssel fogják a dermesztő hideget leküzdeni.

* **József főherceg szobrára.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tudvalevőleg, 300 koronát szavazott meg, néhai József főherceg szobrára. A belügyminiszter a törvényhatóság ezen határozatát jóváhagyta.

* **Két pénzintézet beszámolója.** A Magyar Bank Részvénytársaság ma, folyó hó 18-án délután 5 órakor tartja V-ik évi rendes közgyűlését az intézet tanácstermében. A közgyűlésen elnökölni fog dr. gróf *Almásy Imre*, ki e célra az igazgatósági elnökkel *Erős Rózsa* esztergomi főkapitányi jószágkormányzóval városunkba érkezik. — A Belvárosi Takarékpénztár szintén ma, január 18-án délután 3 órakor tartja évi közgyűlését, amelyen beszámol a múlt évben elért szép eredményről.

* **Pusztító tűz Margitán.** Tegnap délután pusztító tűz tette tönkre Margita Fő-utcáján a község egyik legrégebbi épületét. A tűz reggel 9 órakor kezdődött. Özv. *Benegerné* házában. A ház náddal volt fedve s pár perc alatt lángban állott az egész épület. A tüni lármaára összefutott a lakosság és minden erejét megfeszítve igyekezett a tüzet eloltani. Az épületről hatalmas szikra zápor zuhant a szomszédos épületekre. Szerencsére, hogy a házak vastag hóréteggel voltak fedve, mert ellenkező esetben elpusztult volna az egész ház. Nagy feltűnést keltett, hogy az égő házban megjelent az egyik kéményseprő segéd, akit csak erőszakkal lehetett eltávolítani a szobából, a kor mikor már az épület összeomló félben volt. Állítólag a tűz keletkezésének oka összefüggésben van a kéményseprősegéd viselkedésével. A tűz ugyanis nagy keletkezett, hogy a kéményt pár nap előtt takarították és akkor nyitva felejtették a kémény ajtaját. A kéményseprő segédek, aki a kémény kot-

rását végezte, eszébe jutott az ajtó és azt akarta betenni, mielőtt még az idegenek észre vették volna. A tűz elolvastotta a ház felett húzódó telefon drótokat s így Margitával a beszélgetés megszakadt.

* **A palackok kötelező hitelesítése.** Az 1907. V. t. c. rendelkezése alapján 1908-ban adta ki a kereskedelmi miniszter azt a rendeletet, mely a szeszes italokat tartalmazó és az üzleti forgalomban szereplő zárt palackok hitelesítését tárgyalja. Ennek a rendeletnek eredetileg 1911. január 1-én kellett volna hatályba lépni, azonban az érdekeltek kérelmére az életbeléptetés 1912. január 1-re lett elhalasztva. E szerint e naptól már csak a hitelesítési jeggyel ellátott üvegekben lett volna szabad szeszes italokat árusítani, azonban ez a kényszer most sem következik be, mert a hivatalos lap december 29-iki száma új rendeletet hatályon kívül helyezi az új rendelet életbe léptetése idejéig 1913. évi január 1-re teszi. A rendelet tehát nemcsak halasztó hatályú, de módosító is. — A kereskedelmi miniszter ugyanis — figyelembe véve azokat az észrevételeket, melyeket *Kálmán Gusztáv* államtitkár elnöklése mellett megtartott ankét alkalmával az érdekeltek szakmák képviselői felhoztak — az eredeti rendelet több pontját módosította. A lényegesebb módosítások a következők: A pezsgővel és likőrökkel töltött palackok kivételnek a hitelesítési kényszer alól, az eltérési határ úgy le, mint felfelé pontosan meg van állapítva s a palackokon ki lesz tüntetve. Továbbá gondoskodván a detailkereskedők zaklatásának elhárításáról, amennyiben ki van mondva, hogy ha a kereskedő bizonyítani képes, hogy a hiányos palackot nem ő töltötte meg, a hiányt a palack megtöltője, ha az magyar állampolgár, és nem a kereskedő vonatkozik felelősségre. A bizonyítékot tekintetben a palack megtöltőjének néveléllátott dugasz és egyéb záró készülék vagy vignetta képezheti. Végül eltérőleg az eredeti rendeletről, kimondatik, hogy a rendelet áthágói nem hivatalból, hanem csak a vevő feljelentése esetében üldözhetőek.

* **A szegények fájára.** A rettenetes hideg mindenütt érezhetővé teszi a fahányt s lent a város periferiáján, a szélös viskók rongyos alakjai közt most mindennél nagyobb kínos a fa. A város igyekszik is e nagy szükségletet valahogy fedezni, de természetesen óriási a jelentkezők száma és nem áll arányban a rendelkezésre bocsátott fahányisággal. Epp ezért a város rászorult a gazdagok s tehetősek adományaira, amelyeket nagy hálával fogadnak a városbázán. Mint értesülünk a tegnapi nap folyamán fancieskai *Schwartz Ferenc* és Bihar megyei takarékpénztár részvénytársaság 200—200 koronát adományoztak a városnak azzal a kéréssel, hogy azt a szegények részére beszerzendő tűzifára fordítsák. A küldött összegeken már meg is vásárolták és azonnal ki is osztották a fát. A nemes adományért ezután is hálás köszönetet mond a rendőrség.

* **Farkas a Szent László-téren.** Tegnap éjjel a dermesztő hidegben történt a következő mulatságos eset. Egy fővárosi cég utazója, aki már nem először jár Nagyváradon és aki bátorágának jellemzésére rendezetlen felekezeti viszonyok között él, a hideg elől egy Szent László-téri kávéházba ment be, ahol alaposan pusztította az időt és a kevesebb alkoholmentes italokat. Ejjel után 1 órakor, állítólag önkénytelenül, eltávozott a kávéházból. Alig tett azonban pár lépést, mikor éktelen üvöltésben tört ki és a leggroteszkebb ugrásokkal igyekezett biztos helyre menekülni. Az utazó éktelen ordítózására természetesen sokan jöttek e ő, akik falreppető kacagás között néztek végig a következő jelenetet. Az utazó guggoló állásban a fagyott havat kapkodja fel és dobálja maga elé, ahol egy hatalmas termetű, de igen barátságos tekintetű kutyája állott. Az utazó

FLEGMAN

új áruházát
megnyitotta,

melynek megtekintésére a
n. é. közönséget tisztelettel meghívja.

folyton dobálja a havat a jámbor tekintetű kutyára és folyton kiabál:

— Segítség! Megesznek a farkasok. A mondókája többi részét már kevésbé hangosan, de annál nagyobb kétségbeeséssel, vegyest az önbiztatással morogta a vele szemben álló csodálkozó kutyának, mely nem győzött eleget prüszkólni az orrához vert hótól:

— Engem akarsz te felfalni. Te bestia. Engem.

Eközben pedig szórta a havat a kutya felé.

— Hogy jöttél te ide, hogy a... egyen belőled annyit, mint egy tábla csokoládé. Te bestia, miért akarsz te engem felfalni. En belőlem ugyan nem eszel.

Mindent oly nagy harciassággal és böszülten mondta, hogy a fekete kutya megunt a dolgot és talán meg is ijedt vagy az alkohol szagát érezte meg, de szépen tovább állott. Mikor a kutya eltávozott, akkor egyenesedett csak fel az utazó és mondta nagy megkönnyebbüléssel az összegyűlteknél.

— Hát nem disznóság kérem, itt a Szent-László tér közepén is farkasok járnak már.

x Itt a vadászat!! Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezzé be szakembertől, mert nem mindegy az, hogy csak puská vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésekkel, mert rendszeren később bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer-féle** fegyverek eredeti gyári árban árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puska-művesnél kaphatók eredeti árban. M. kir. lőporáruda. Telefon 269. Nagyvárud Rákóczi-ut.

x Nagy cukorka nagyvásár Aszódinál **Kossuth-utca**. Szaloncukrok, figurák, csilárok, diszek, ezer és ezer-féle édességek karácsonyfára nagyban és kicsinyben kaphatók lesznek. Nagyvárud, Sas-palota **Telefon 635.** és **Cukorka királynál** Kert-utca országos hírv. karácsonyi cukorka vásár egyedül csak Aszódinál.

Rimanóczy műbutorgyár.

:-: Állandó bútorkiállítás. :-:

I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.

Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.

Raktár és iroda: Rákóczi-ut, saját ház.

:-: TELEFON: 796. :-:

Költségvetés díjtalan.

Tisztelettel értesitem Nagyvárud város és Bihar megye nagyjérdemű közönségét, hogy az **1792-ik évben alapított**

ékszer-, arany- és ezüstmű üzletemet **f. év január havában**

teljesen **ujjonnan berendezve** s a legkényesebb igényeknek megfelelő áruval felszerelve

nyitom meg a Bémer-téren

ujjonnan épülő özv. Kolosváry Sándorné házában. — Jutányos árak, szolid kiszolgálás, óriási választék. — Kérve a nagyjérdemű közönség nagybecsű pártfogását. — Tisztelettel:

Kolosváry Sándor,

ékszerész, arany- és ezüstműves.

Ideiglenes helyiség Rákóczi-ut 5. Veiszlovits-ház, az Orsolya zárda templomával szemben.

x Szép imakönyvek, ifjúsági iratok, mesés könyvek, képeskönyvek, levélpapírok nagy választékban érkeztek **Benkő Arthur** könyv- és papírkereskedésének. Pally Lexikon teljes 18 kötetben olesón Rákóczi-ut 54. szám. TELEFON 870.

ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárud, Rimanóczy-utca 9. l. em.

Kieszközl

törlesztéses és jelzalog kölcsönöket,

Financirozza **HÁZAK VÉTELÉT** és **ELADÁSÁT** és azokra, mint minden más ingatlanra a legmagasabb értékbecslés szerint **GYORSAN OLCSO KÖLCSÖNT** folyósítat.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Csütörtök délután ifjúsági előadás: Csikós; este: Kis gróf.

Péntek: Egy szegény ifju története.

Szombat: Ártatlan Zsuzsi.

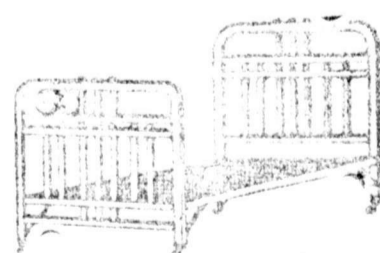
Vasárnap délután: A kegyelmes ur; este: A tavasz, operett.

Károlyi Leona a Kis grófban. Ma este Károlyi Leona, a színház kedvelt koloratur primadonnája fogja a grófi szerepét énekelni Báthori Elza helyett a Kis grófban. A művésznő új belétszánokat fog előadni. Károlyi Leona fellépése elé nagy érdeklődéssel néz a közönség. Ma délután ifjúsági előadásban a Csikós kerül színpadra.

Egy szegény ifju története. Péntek este Onnetek Egy szegény ifju története című színművet előzeníti fel a Színház színházban. A nagy koncepciójú és kiváló művészi értékkel megírt darab óriási sikerrel került színpadra csokorban a világ valamennyi színpadán. A főszerepek: Angyal Ilka, Etsy, Tóth, Turányi és Vank István adják.

Felhívás a bérlelőkhöz. A bérleti idény első része lejárt, a színház igazgatósága felkéri a t. bérlelőket, hogy a bérleti összeg második részét sürgősen befizetni sziveskedjenek.

Vas és rézbutor



GYÁRI RAKTÁRI

Székrenyő 3 matracal 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarmiss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárud, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Január 20. A Gyermekebarát egyesület játékdélutánja a Vigadóban.

Február 1. A Tiszti kaszinó táncos egybekötött hangversenye.

Február 2. Az Evangélikus Nőegylet teaestélye.

Február 4. A Katolikus Legényegylet farsangi mulatsága a Kereskedelmi Csarnokban.

Február 17. A Tiszti kaszinó céllövő estélye.

A Protestáns Jótékony Nőegylet teaestélye.

Tegnap, szerdán este tartotta a Protestáns Jótékony Nőegylet a szezon első teaestélyét, amely fényesen sikerült. Tulajdonképpen nem is ez a tudósítás a méltó kifejezője, annak a fényes eredménynek, melyet a minden ízében jól és tapintattal rendezett mulatság elért, hanem a jelenvolt vendégek, akik bizonyára sokáig a magukkal vitt kedves emlékek hatása alatt fognak állani. Akik a tegnapi teaestélyen részt vettek, mind elfogják ismerni, hogy a nőegylet az idén is igazán finom, mindamelllett feszitelen mulatságot rendezett. A kitűnő kedves mulatság hajnalig tartott, a nagyszámú fényes közönség jelezte.

Jelen voltak:

Asszonyok: Butyka Lajosné, Darvas Istvánné, Sulyok Istvánné, Gerencsér Józsefné, Petry Gyuláné, Kiss Istvánné, Fröhlich Jánosné, Tapfer Mártonné, Ember Gézőné, Hofbauer, Pálné, Bary Józsefné, Leölkes Sándorné, Balogh Simóné, Hoffmeister Nándorné, Pauer századosné, dr. Miske Lászlóné, Moskovits Mikszáné, Schwartz Abrahámné, Smazsenka Ernőné, özv. Bérczy Jánosné, F. Károlyi Leona, özv. Czuczor Gusztávné, Meluk Lajosné, K. Csák Ica, Liskai Béláné, Udvarhelyi Béláné, Csernyeczky Józsefné, Bakó Istvánné, Tury Kálmánné, özv. Rácz Mihályné, Sas Edéné, Darvas Imréné, Bihari Lajosné, Komlósy Józsefné, Palánkay Károlyné, Lázár Mártonné, Soós Jenőné, Rónai Árpádné, Nozák Rudo Iné, Móré Pálné, Zakar Béláné, Nagy Oláhné, Pajor Kálmánné, Molnár Gézőné, dr. Thury Gézőné, dr. Frankó Józsefné, Bőszörményi Gézőné, Linberger Györgyné, Dietrich Albertné, Schwarz Gézőné, Lakos Lajosné, Olasz Elemérné, Csák Máténé, Molnár Imréné, Nadányi Károlyné, Papp Dezsőné, Leitner Lászlóné, Kemény Ignácné, Demetrovits Elekné, Molnár Istvánné, Barta Gáborné, Mórócz Ernőné, ifj. Süveges Ferencné, özv. Sebesi Béláné, Jancsovich Józsefné, Benrád Albertné, Szakács Antalné, Szentléleki Kálmánné, özv. Deák Jakabné, Várnai Béláné, János Józsefné, Nagy Lajosné, Lőrinczy Gyuláné, Telegdi Józsefné, Varró Domokosné, Papp Imréné, Máté Györgyné, Fűredi Lászlóné.

Leányok: Hofbauer Editke, Tóth Mária, Rónai nővérek, Nozák Magda, Pajor Erzsike, Schwarz Médi, Móré nővérek, Sis Aranka, Rácz Sárika, Szabó Erzsike, Geletta Alizka, Balla Ionka, Mészáros Irénke, Várnai Alis, Kiss Rózi, Kelepecz nővérek, Stépán Bébike, Wallner Jolánka, Jezerniczky Erzsike, Tóth nővérek, Kiss Piroška, Számborovszky Irénke, Mertz Irénke, Hif Ionka, Tóth Rici, Czuczor Olga, Udvarhelyi Irmuska, Devich Gizike, Fibik Ionka, Molnár Jankica, Kovács Gitta, R. Vaszdí Ionka, Csernyeczky Mici, Bottlik Erzsike, Palánkay Médi, Lakos Margit, Bodó Médi, Olasz Gizella, Kazay I., Kazay Duci, Székelyhidi Ius (Cséffa), Tóth Margit, Kemény nővérek, Antón Nusika, Tóth Ionka, Sebessy Irénke, Benrád Tuiyika, Molnár nővérek, Szentlélek Baba, Várnai Beatrix, Kallenda Boriska, János Margit, Jakobi Lujza, Biró Irénke, Nagy Irénke, Párheli Margit, Varró Zsófia, Papp Erzsike, Bakó Joli, Erdélyi Kornélia, Verő Kornélia, Petry Lenke, Bige nővérek, Fröhlich Mariska, Fröhlich Vikus, Sulyok nővérek, Fűredi Ionka.

NYILTTÉR.

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és díszüvegezési műintézete.
Üvegcsiszoló és tükör árugyár.
NAGYVARAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főtisztelendő papság szives
figyelmébe ajánljuk műtermünket

templom ablakok díszüvegezések
készítésére, művészies és egyszerűbb
kivitelben ólom keretbe foglalva.

CZÉGÜNK TÖBSZÖRÖSEN KITUNTETVE.

Telefon 1164.

TÁVIRATOK.

A király beteg

Budapest, jan. 17.

A napokban kellett volna megtartani a királynak elnöklete alatt a tábornoki tanácskozást, amely minden évnek a januárjában szokott foglalkozni a legfőbb katonai személyi ügyekkel. Az idén e tanácskozást elhalasztották a király egészségi állapota miatt. A marsalltanácsban a király szokott elnökölni, de orvosa most azt tanácsolta, hogy egészségi állapotára való tekintettel kimélje magát.

Méreg a császárné ételében

London, jan. 17.

Pekingből táviratozzák, hogy tegnap a császári udvartartás több hivatalnokát letartóztatták, mert meg akarták mérgezni az özvegy császárnét. Tsan-Tsio császárné valahogy tudomást szerzett a méregkeveréséről s nem evett az ételből.

Szerencsétlenüljárt utasok

Budapest, jan. 17.

(Saját tündösítőnkől) A délnben induló vonatról menetelés közben kiugrott Varga Justina és Jerzsák József. Jerzsákék Temesvárról érkeztek Kecskemétre, ahol ki kellett volna szállniok, de annyira el voltak merülve, hogy nem vették észre, hogy már megérkeztek. A fiatal ember súlyosan, de nem életveszélyesen, a nő pedig életveszélyesen sérült meg.

Megégett gyermek.

Budapest, jan. 17.

Ujpesten az Uj-utca 8. sz. számú házban, Rozál Mária 7 éves iskolásleány ruhái a kályhától meggyulladtak és a gyermek életveszélyes égési sebeket szenvedett. Az ujpesti gyermekórházba vitték.



REGÉNYCSARNOK.



HELÉN.

Irta: Schmidt Amália. — Fordította: N. M.
(Folytatás) 42

— En erősen el vagyok batározva, — mondá Constance kigyult arccal, — a világot ill' bámulatba ejteni... a szegény Ostitzhoz megyek nőül!

Igen, anyám! és ezért ő engem forrón fog szeretni, anyámat tenyerén fogja hordozni és testvéremnek leghívebb barátja lesz.

— Kedves Constance! ugyan légy eszed; fontold meg éretten a dolgot, mielőtt elhamarkodva hátróznál.

— Megfontolni már késő, anyám! Ostitznak már megengedtem, hogy holnap kezemet kérje tőled.

— Mon Dieu! — mondá a grófné az ijedségtől felig megmeredve.

— Es te nem fogod tőlünk megtagadni az igent; én tudom, mennyire szeretsz engem, anyám!

— Constance! Constance! nagyon elhamarkodva cselekedtél; és tartok tőle, hogy meg fogod bántani, ha a szenvedély elmulik és ha azt, amit nyertél, összehasonlítod azzal, akkor gondolkodni, mint most a szerelem mámorában!

— Szendély? Szerelem mámor? — ismétlé Constance keserűen.

— Nagyon is szabad vagyok mindkettőtől.

Hideg megfigyelés vezette választásonat, azon fájdalmas megismerés, hogy mi vagyok és mim hiányzik.

Nem azért vagyok kesz Ostitznak nyujtani kezemet, mert én szeretem őt, hanem azért, mert ő forró indulattal szeret engem.

Az anya elégtelen tekintettel rázza fejét. A leány folytatá:

— Lásd, anyám! Bruchlandot igazán birtam volna szeretni, azon boldogságért, hogy őt magaménak mondhattam, mindent áldoztam volna; de ő rám nézve el van vésve és akkor is el lett volna veszve, ha a kedves Halden kiasszonyt soha sem látja.

Midőn még egyetlen sajonban sem vett részt, midőn még a hiúság szivétőlő haszontalanságai meg nem fosztottak lényem természetességétől, akkor talán meghódíthatam volna oly embert, mint ő; most azonban... hidd meg, anyám! nagy szerencse rám nézve hogy Ostitzban oly szívre találtam, mely szeret engem.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Részvénytársaságok közgyűlése.

Január 18. Magyar Bank közgyűlése délután 5 órakor.

Január 18. Belvárosi takarékpénztár közgyűlése d. u. 4 órakor.

Január 21. Nagyváradi Hitelbank közgyűlése d. e. 11 órakor.

Január 21. Nagyváradi Agrár takarékpénztár r. t. közgyűlése.

Január 24. Polgári takarékpénztár közgyűlése d. u. 4 órakor.

Január 28. Leszámitoló és Jelzálogbank r. t. közgyűlése

Január 28. Székelyhídi fürdő részvénytársaság közgyűlése d. e. 11 órakor.

Az ipari só. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara közli az érdekeltekkel, hogy a kereskedelmi miniszter a »Magyar Bank« és kereskedelmi részvénytársaság, mint a magyar kir. sójövődék vezérigynöksége által 3 százalékos szódával denaturált ipari sóra nézve

fenntartja az 1912. évre nézve is azon árat, melyek az 1911. évre megállapítottak. — Ezek szerint a tiszta iparsó ára 100 métermázsán aluli mennyiségben, métermázsánként 2 kor. 57 fill.; a tisztátalan ipari só pedig 2 kor. 17 fill. Egyszáz métermázsá, vagy azon felüli mennyiségnél az ár métermázsánként a tiszta iparsónál 2 kor. 20 fill. a tisztátalan iparsónál 1 korona 80 fill. Ez az ár az iparsónak, a nev-zett vezérigynökség szigetkamara és marosújvári denaturálótelepén való átvétel esetére bir érvénnyel. Szigetkamara azonban a fentebbiekben megállapított árakhoz, még a bányahelyekről való szállításért járó díj fejében métermázsánként 18 fillér hozzászámítandó. Az iparsónak, az ország egyéb helyein való átvétele esetére, az itt megállapított árak, a szigetkamara, illetőleg a marosújvári denaturáló teleptől járó, vasuti szállítási díjakkal emelkednek.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése

Budapesten

A gabonátörsdén tegnap készáruban változatlan volt az irányzat; míg a határidők és a tengeri igen szilárd volt.

Határidők zárlata:

Áprilisi buza (1912)	— — —	11-79
Májusi buza	— — —	11-39
Októberi buza	— — —	10-94
Áprilisi rozs	— — —	10-24
Októberi rozs	— — —	9-80
Áprilisi zab	— — —	9-77
Októberi zab	— — —	8-47
Májusi tengeri (1912)	— — —	8-66
Juliusi tengeri	— — —	8-67

Budapesti értéktörsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	857.50
Osztrák hitelrészvény	— —	634.50
Jelzálogbank	— —	494.50
Leszámitoló és pénzváltó	— —	577.—
Salgótarjáni kőszén	— —	694.—
Rimamurányi vasmű	— —	690.50
Közuti vasut	— —	803.75
Városi vasut	— —	420.—
Osztrák államvasut részvény	— —	729.—

A szerkesztesert felelos:

Dr VUCKICS GYULA

Meghívó.

A „Leszámitoló és Jelzálogbank Részvénytársaság 1912. évi január hó 28-án délelőtt 10 és fél órakor Nagyváradi, a társaság székházában tartja

XIII. rendes évvizsgáló közgyűlést

s arra a részvényeseket meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság évi jelentése, a mérleg előterjesztése, ugyanannak javaslata a tiszta nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelőbizottság jelentése, a felmentvény megadása.
3. A felügyelőbizottság választása.
4. Igazgató-tanács kiegészítése.

A közgyűlésen azok a részvényesek gyakorolhatják jogaikat, kik a szelvényivel ellátott részvényeiket a közgyűlést előző nap déli 12 órájáig a társaság pénztáránál letették.

Nagyváradi, 1912 január 12.

Az igazgatóság.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévy-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 > francia szájviz	25 >
1 > szájszagtalantó	50 >
1 tubus dr Heyder fogorém	50 >
1 > Thymol	20 >
1 > Stomatín	20 >
1 > tégely Odontin fogpaszta	50 >
1 drb Odontin betét	85 >
1 üveg Pixavon	98 >
1 üveg Bay Rum	35 >
1 > Vera Violette brillantín	30 >
1 > francia brillantín	15, 22, 30 >
1 > folyékony brillantín	50 >
1 > valódi dió olaj	15 >
1 > > > kivonat	75 >
1 drb bajuszkötő	15, 20 85 >

1 üveg Kerpel kézfinomító	88 kr.
1 tégely Margit krém	40 >
1 > Diana krém	65 >
1 drb Dianna szappan	65 >
1 dob Leichner puder	88 >
1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >
1 üveg amerikai petrol	50 >
1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — >
1 fekete champos	12 >
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >
3 drb francia ibolya szappan	50 >
1 > Kiehlhauser ibolya glicerin szappan	28 >
1 > Speick szappan	28 >
1 > Windsor szappan	88 >
1 tubus kaloderma	28 >
1 > Beloderma kézfinomító	— >
1 üvegtégely tejjerém	20 >

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 Gillette utánzatú borotva készlet	1 > 50 >
1 valódi serte hajkefe	70 >
1 dublé bajuszkéfe	20 >
1 valódi serte ruhakéfe	45 >
1 körömkéfe	05 >
1 surolókefe óriási	20 >
1 surolókefe kisebb	10 >
12 drb Royal angol cipő krém	96 >
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > cipőtényesítő flanel	20 >
1 > Jurigatem Zománc	30 >
1 mtr vörös gumiső	60 >
Egynegyed Ko Brunz watta	85 >

805

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökből!

FÉLIX-FÜRDŐ

téli és nyári gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hév víz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pokroczozással hetenként 56 koronába kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

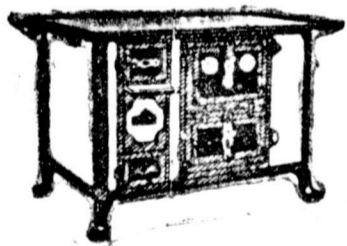
Posta, távirat, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az igazgatóság.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Percses-utca 9. szám.



Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítések a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

TATRAY és TSA RT.

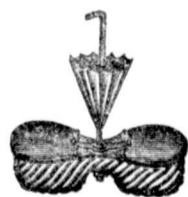
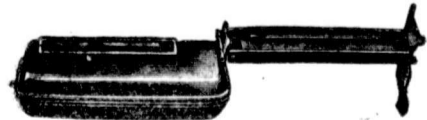
Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közelműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárokát és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.



TARSOLY és RISZTO

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

különlegességek vaskereskedésében

minden vasarnap kirakat kiállítás.

Belépési felhívás.

A POLGÁRI TAKARÉK és SEGÉLY-SZÖVETKEZET.
Kossuth Lajos-utca 4. szám
1912 január 1-én megnyitotta
17 ik évtársulatát.

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyváros és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszésszerű száma törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 korona fizetendő a szövetséget pénztárába. Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik. Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetséget célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és hogy tagjai hitelnek, keresetnek és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

a) a heti befizetések kilenczted része erejéig minden további biztosíték nélkül;
 b) ingatlanokra;
 c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;
 d) megfelelő kezesség mellett vá tóra, kötelezvényre. A szövetségetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetétét könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósíthatnak. *A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetékmentesek.*

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek. Nagyváros, 1911. december hó.

Tisztelettel

A Polgári takarékszövetkezet igazgatósága.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyváros, Uri-utca 49. szám.
 Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.
192

A Biharvármegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.
 Nagyváros, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.
Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámlított váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra

Telefon 1153. Interurbán Telefon 1153.

Hölgyek figyelmébe !!!

Igen kedvelt

Zsigmondy-íróző

remek, kipróbált és kedvelt jó szabású egyenes Reform és csipő-fűző a hasat minden nyomás nélkül fűzi és a testnek remek formát kölcsönöz, a gyomrot szabadon hagyja. Kizárólag egyedül csak

Izsák Lidiánál

rendelhető meg. — Becses pártfogását továbbra is kérve, teljes tisztelettel

Izsák Lidia

A Sziget-színház művésznőinek egyedüli fűzőszállítója.
 Nagyváros, Nagy Sándor-utca 1.

Grand Hotel Berlin

nagyszálloda és pensio

Budapest, Révay-u. 10.

140 szoba, lift, gőzfűtés. Andrássy- és Váci-körutal szorben, az Opera mellett. Szobák 2 koronától feljebb. Hónapos szobák 60 koronától.

Igazgatóság.

Közgyűlési meghívó.

Az »Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi bank és Központi Takarékpénztár részvénytársaság Nagyvároson, 1912. évi január hó 27-én d. u. 4 órakor tartja saját helyiségében

rendes évi közgyűlést,

melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1911. évi üzleteredményről; az 1911. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása és ennek kapcsán a felmentvény megadása.
 2. A tiszta nyereség felosztására vonatkozó határozathozatal.
 3. Jelentés a tiszti nyugdíj alapról.
 4. A választmányból kilépő tagok helyének betöltése.
 5. Esetleges indítványok.
- Nagyváros, 1912. január 17.

Az igazgatóság.

Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, valamint az évi mérleg az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt bárki által megtekinthetők.

JEGYZET: A közgyűlésen az alapszabályok 12. §-a szerint csak oly részvényekkel lehet jogokat gyakorolni, melyek az intézet pénztáránál a közgyűlést megelőzőleg egy órával letétettek, vagy pedig ugyanezen időpontig valamely más pénztárnál letétben levő részvényekről szóló letétjegy tételt le a pénztárnál.

A Biharvármegyei Gazdák Áru- és Hitelintézete r-t. sertéshizláló telepén

kövér sertések

naponként reggel 6 órától, d. u. 6 óráig egyenként is a

napi árakon kaphatók.

Nagyváros város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesztjük a t. Közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,*ívlámpák*

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2. méretűtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.